

SLOVENIJA VAS PRIČAKUJE !!

POLETI DO LJUBLJANE, ZAGREBA, TRSTA in DUNAJA
enako do RIMA, FRANKFURTA

Zelo dobre ekonomske prilike za obisk lepe
Slovenije in vseh strani sveta...

*Pokličite ali obiščite naš urad za podrobnejša pojasnila,
da Vam lahko pomagamo pravočasno dobiti potni list in potrebne vize!*

Licence No: 30218

Eric Ivan GREGORICH
DONVALE TRAVEL SERVICE
1042/1044 DONCASTER ROAD,
EAST DONCASTER, VIC., 3109
TEL: 842 5666

Ime GREGORICH je med viktorijskimi rojaki že od leta 1952
dobro poznano in na uslugo vsem, ki se odpravljajo na potovanje.

585 1021

Arida

584 2103

Blinds & Curtains

*CURTAINS*VERTICALS*
SECURITY DOORS
SECURITY ALARMS
*FLY SCREENS*HOLLAND*
*BONDED*VENETIANS*CANVAS*
*PLEATED*ROMAN*FESTOON*
AUSTRIAN

Arthur
018 339 200
62 SNOWDON DRIVE,
CHELTENHAM, VIC., 3192

Dnevno sveža jajca
lahko dobite pri
vašem rojaku....

ALMA AUGUSTIN POSTREGNA
LOT 1, CHAPEL ROAD.,
KEYSBOROUGH
Ph: 798 2853

Slovensko Društvo "Planica", Springvale.
Lot 1, Springvale road, Bangholme, 3175
P.O.Box 1188, Rosebank avenue, South Clayton, 3169
(03) 772 6235

"Novice" Odbor: Meta Lenarčič, Lucija Srnc, Stella Rob
in Suzi Kolačko
Tisk - Presto Printing.
Vaše prispevke pošljite na poštni naslov društva. Za podpisane
članke odgovarja pisec sam.

"NOVICE"

Bulletin

Leto XIV, St 58
September 1994

Spoštovani,

Prav lepo vas vse pozdravljam. Kot včeraj se mi zdi, da sem hitela pisati za zadnjo izdajo "Novic". Čas tako beži ...

Za nami je zelo važen dan - dan volitev novega odbora za vodstvo "Planice" 1994/1995. Lepo število članov in članic se je udeležilo teh volitev. Izgleda pa, da vas je veliko, ki se radi izognete sodelovanju v odbora s tem, da ne pridete. Mislite, da če vas ni takrat tam, vam ni treba kandidirati. "Planica" nas vse člane še vedno potrebuje. Ne samo z besedami ampak z dejanji. Vsi bi se morali zavedati, da društvo ni le odbor; društvo smo mi vsi, kateri se kličemo člani "Planice".

Lanski odbor je poročal o svojem delu, podal finančno poročilo. Videl je tudi zadovoljstvo na vseh prisotnih obrazih, ko je bilo omenjeno novo urejeno parkižišče. Osebnostno bi se rada še enkrat zahvalila vsem za pomoč. Janji in Borisu za blagajniško+ delo. Hvala Stelli za zvesto spremstvo po vseh sestankih izven "Planice" in za vso drugo pomoč; njeni družini in Cimermanovim. Hvala lovcem in balinarjem, našim učiteljicam v šoli, kulturnima referentoma, učiteljici folklorne skupine in plesalcem za vse njihove nastope in pri serviranju na plesih (enako tudi Robovim dekletom in fantom). Go.M.Kosi hvala za delo na socialnem polju. Odboru "Novic" tudi hvala za urejevanje in izdajanje našega lista. Najlepša in največja zahvala pa naj gre družinam izven odbora, ki so nam priskočile na pomoč in prevzele kuhinjo na plesih. Priporočamo se tudi v bodoče. Iskrena hvala vsem pokroviteljem - "sponsors" za finančno pomoč in darove za loterije na plesih. Upam, da se boste tem priključili še vsi tisti posebno člani, kateri ne morete fizično pomagati društvu in tako z darom izpolnili del svoje dolžnosti. Na koncu pa še hvala moji družini brez katere mi ne bi bilo mogoče delati moje delo.

Po različnih razpravljanih je skupina sposobnih in zanesljivih članov in članic pokazala ljubezen in dolžnost do "Planice" in vstopila v odbor. Prepričana sem, da se zavedajo velike odgovornosti; kajti, če greš v odbor moraš delo storiti po svoji najboljši moči. Kot še za eno leto predsednica bi osebno želela, da bi vsi člani držali skupaj, kot ena družina. Vsi naj se zavedamo, da smo na "Planici" vse enaki; ni važno od kje kdo prihaja. Mladini in mladim družinam naj pokažemo, da so v društvu zaželeni in, da v njih vidimo bodočnost. Športni in kulturni odseki, ki že od začetka društva delujejo pod okriljem upravnega odbora se vedno dobro pokažejo in finančno doprinesejo društvu. Naj bi bilo tako tudi v bodoče. Vi ostali člani pa pomagajte; ne čakajte samo kaj vam bo odbor napravil ali "Planica" dala. Čas je že, da tudi sami pomagate in tako omogočite obstoj vašega društva.

Lepo ostanite pozdravljeni.
Ivanka Kolačko

UPRAVNI ODBOR S.D. "PLANICA", SPRINGVALE 1994/1995

Predsednica	ga.I.Kolačko	700 5014
Podpredsednik	g.M.Cimerman	795 9627
Tajnik	g.I.Lapuh	799 3984
Blagajničarka	ga.S.Rob	795 4108

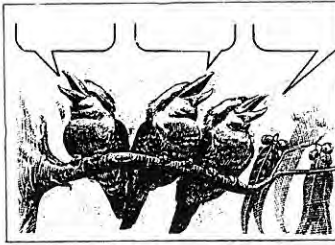
Odborniki/Odbornice -

g.F.Bergoč	795 3935
ga.M.Butkeraitis	560 3097
ga.J.Erzetič	569 9513
ga.Z.Gec	569 8448
ga.M.Kosi	876 2627
g.S.Lešnjak	795 7434
ga.O.Mazlo	543 3596
ga.M.Penko	561 3540
g.M.Šmrđel	583 7349
g.F.Šabec	704 7215

*****

<i>Kulturna Referentka</i>	<i>ga.M.Lenarčič</i>	<i>763 4245</i>
<i>Učiteljica Slovenske Šole</i>	<i>gdč.L.Lapuh</i>	<i>799 3984</i>
<i>Voditeljica Folklorne Skupine</i>	<i>ga.M.Lenarčič</i>	<i>763 4245</i>
<i>Socialna Delavka</i>	<i>ga.M.Kosi</i>	<i>876 2627</i>
<i>"Novice" Odbor</i>	<i>ga.M.Lenarčič</i> <i>ga.L.Srnec</i> <i>ga.S.Rob</i> <i>gdč.S.Kolačko</i>	<i>763 4245</i> <i>870 4810</i> <i>795 4108</i> <i>(051)445042</i>
<i>Lovski Starešina</i>	<i>g.P.Lenarčič</i>	<i>763 4245</i>
<i>Balinarska Referenta</i>	<i>g.M.Franetič</i> <i>g.L.Sluga</i>	<i>568 1292</i> <i>547 2448</i>

KAJ JE NOVEGA NA "PLANICI"?

What's New on "Planica"?

5. avgusta 1994. sta si za vedno
obljubila zvestobo **VERA
ŠTENBERGAR** in **STOJAN BRNE**.
Bil je lep zimski dan, se lepši pa
večer, saj so praznovali poroko na
"Planici". Bilo je zelo veselo in
domače. Vsi "Planičarji" Vama
kličemo veliko sreče na novi
življenski poti.

*****

Veliko je bilo praznovalcev rojstnih
dnevov in obletnic porok na
"Planici": **ADAM KLANČIČ** in
ŠTEFAN SRNEC (65 mladih let);
ZVONKO PENKO in **FRANK
ŠABEC** (60 - še mlajših let);
MATIJA CIMERMAN in **FRANK
KAMPUŠ** (najmlajša); **LAPUHOVI**
iz dežele in iz mesta - obletnico
poroke.

Iskrene čestitke vsem, enako tudi
vsem vam, kateri ste praznovali pa
mi nismo vedeli.

**ODBOR "NOVIC" BI RAD VEDEL KAJ JE NOVEGA MED ČLANI IN PRIJATELJI
"PLANICE" - SPOROČITE!**

*The committee of "Novice" would wish to inform members and friends of "Planica"
about events that occur - please help us share them!*

ŠOLA na "PLANICI"

Kot je bilo že omenjeno, smo šolo slovenskega jezika na "Planici" po nekaj tednih počitka zopet začeli. Imamo še prostora za učence, neglede ali so člani ali ne.

Tudi prostor, oz. učilnico smo dobili "novo" – bolj prostorno in veselo. Tukaj se zbiramo, klepečemo, kričimo, a se tudi učimo crke, in pesmice naših prednikov. Zato še vabimo šolarje ali odrasle, pridružite se nam, saj se imamo lepo in veselo je.

Uspeha slovenske šole se lahko prepričamo na različnih proslavah, ki jih pripravljamo vsako leto. – Dokaz je bil: zelo lepo uspela materinska proslava in spomin 20-let obstoja slovenske šole "Planica" – 15.maja 1994.

*****

... "McDonalds, McDonalds" – je bilo slišati iz ust naših najmlajših, kajti bilo jim je obljubljeno, da bodo po končani proslavi (15.5.94) "eno" nedeljo gostje pri McDonalds pod okriljem odbora S.D. "Planica".

... Tako je tudi bilo:– obljuba dela dolg: veseli, nasmejani obrazi so se mastili "to" nedeljo 5.6.94 pri McDonalds in se tudi do sitega najedli in naigrali.

... "še se bomo učili in nastopali, ker se spleča", je prišlo iz ust učencev.

*Se vidimo v razredu.
Lucija Srnec – učiteljica.*

ROJSTNI DAN SLOVENIJE

25. junija je že tretja obletnica rojstva samostojne Slovenije - naše rodne domovine.

Zelo radi se spominjamo rojstnih dnevov staršev, bratov, sester - sorodnikov in svojih otrok. Za ta slavlja pripravljamo "party-e", dajamo si darila in podobno - se veselimo.

Tudi rojstne dneve domovine se spominjamo vsako leto. Na pr.: 26. jan. je rojstni dan Avstralije, kjer se vršijo po krajih različne slovesnosti in se vsi veselimo tega praznika.

Tako se tudi spominjamo roj. dne naše mlade samostojne Slovenije, čeravno smo daleč proč; ohranili smo spomin in zavest, a v srcih nosimo spoštovanje, gojimo svoj jezik in kulturo v ponos, da smo slovenske krvi. V dokaz praznujemo slavnosti. - V Kew, (naše versko in kulturno središče), se je brala sv. maša v čast in v zahvalo za rojstvo nove, mlade, samostojne države Slovenije.

Po vseh slovenskih klubih se je vršilo slavlje v ta namen. - Tudi mi na "Planici" smo se zbrali v petek večer - 24. junija ter gledali "video tape" - zgodovino, lepote in današnji razvoj v domovini, ki ga je pripravil g.I. Leber. Tako smo vsak po svoje praznovali rojstni dan mlade Slovenije.

Izpolnjujemo želje, oz. besede dr. Venclja, ki je v tisku "Naša Slovenija" rekel: naj se slavi, kjerkoli se more, samo, da se spominjamo rojstva naše dolgoletja poteptane rodne domovine - Slovenije.

Lucija Srnec.

"PARKILIŠČE" - "PARKING"...

Upam, da vas ni veliko, kateri se še niste pripeljali čez vrata "Planice" po gladkem, novem asfaltu v zadnjih par mesecih. Za vse, katere vas zanima, pa še sedaj nekaj podatkov.

Izredno dobro narisani načrti za parkilišče so bili že končani in potrjeni od občine Springvale z načrti za dvorano. Dvorana se je seveda sezidala, a takrat ni dopuščalo finančno stanje, da se konča še parkilišče. Leta 1987, ko so se začeli urejevati načrti za nove športne prostore, je bil originalen načrt parkilišča s spremembami ponovno potrjen pod pogojem, da se dokončno uredi in konča tudi "parking". Zopet ni bilo dovolj denarja in tako so se stvari odlašale.

Sedem let pozneje pa je lanski odbor odobril, da se parkilišče uredi. Istočasno pa smo seveda videli, da narediti parkilišče po že odobrenem načrtu bo finančno zelo težko in, da je tako natančen in velik "parking" na "Planici" z vidnim manjšanjem članov skoraj nepotreben. Lep bi res bil a tudi nepraktičen.

Polna neomajne odločnosti sem 26.4.94, tako kot je prav, dobila najprej nekaj različnih cen - "quotes" za asfaltno in dokončno delo. Medtem je Janja (blagajničarka) na 23.5.94 s svojo torbo, plani in še celo z arhitektom odšla na "City of Springvale". Obrazložila je situacijo glede manjšanja članov iz leta v leto in kar naravnost povedala, da naše finančne moči originalnega načrta ne zmorejo in ga brez posebnega "čudeža" ne bodo zmogle tudi v bodoče. Tako je bil načrt na novo narisani s spremembami na podlagi originalnega kot je občina zahtevala in tudi potrjen. Vsi smo bili zadovoljni, občina in odbor. Za tem pa na delo; kako bi le bilo, če bi lahko "quotes" še malo zmanjšale? Če malo prihranimo je le malo, če pa ne nič je res nič. No in res smo.

* najcenejša cena samo za asfalt na 26.4.94	\$ 53,500
* za cement (kerbing)	\$ 4,950
* novi načrt	\$ 500
* "line marking"	\$ 535
* trije tovornjaki "crushed rock"	\$ 700
SKUPNO	\$ 60,185

Z veseljem pa vam vsem lahko povem, da je cena prišla za popolnoma končano parkilišče kot ga danes vidite na **\$52,535**.

Finančno je bilo leto 1993/1994 zelo dobro; z vašo pomočjo in vseh kateri obiskujete naše prireditve smo račun že zelo zmanjšali. Upamo, da bomo v tem finančnem letu lahko prosto zadihali.

Vabljeni na "Planico" ...
Ivanka Kolačko

Začetek dela...

Polovica dela že končana ...

Fantje - še malo, pa bo konec ...

Novi obraz "Planice"...

OBISKI PREKO LUŽE

Vsako leto nas obiščejo rojaki iz rodne domovine. V glavnem smo jih veseli posebno, če so to svojci: bratje, sestre ali starši.

Imamo pa tudi obiske samih ministrov, ki nas hočejo prepričati, kako je lepo, dobro in veselo, sedaj v samostojni državi - Sloveniji. Vrstijo se številni Slovenci z besedo in črko - to so pesniki, pisatelji, kulturniki iz različnih odrov po slov. mestih, pevci s priljubljenimi slov. "vizami", komedianti, da se ne samo spogledujemo, tudi nasmejemo se lahko.

Pogledati nas pridejo tudi dušni pastirji, čeravno imamo lepe slov. cerkvice v večjih avst. - slov. mestih. Blagoslovijo nas in nam zaželejo lepo božje zivljenje, posebno še v današnjih caših, ko se odkrivajo v nebo vpijoči, grehi po svetu. Tudi športniki na različnih poljih se kosajo ali kažejo svoje sposobnosti - za kar nekateri zares zaslužijo "medalje".

Najpogosteje se oglašajo pa naši bratje z glasbenimi instrumenti, kateri se vrstijo, kdo bo preje zaigral slov. polko, da se bodo Slovenci v Avstraliji naplesali ob slov. muziki? (Kaj pa je tukaj? - Saj smo Slovenci, po žilah teče slov. kri! - Tukaj imamo vse to ... saj smo podarili našim potomcem, kar smo mi prejeli od naših prednikov - in kar še vedno (dokler bomo živel) nosimo v naših srcih).

No, to leto smo bili deležni šest članskega ansambla "EKART", ki je imel tudi lepo, mlado pevko - Blanko, katera je s svojim glasom prekasala muziko in klepetanje v dvorani.

To so bili fantje s Ptujskega polja - Štajerci, ki jih lahko kličemo tudi Slovence, kot vse druge, ki priletijo iz drugih slov. pokrajin. Njihov vodja Jože Ekart "OČE" je tudi izsipaval svoje "vice" iz rokava, da nismo samo plesali in peli, tudi nasmejali smo se v prvem delu večera.

Vici so bili dovtipni - tudi lahko resnični; toda meni osebno je žal, da jih "ubogi - nekateri" niso razumeli. To so ja bili Štajerci - štajerski ansambel "Ekart" iz Slovenije. Slovenija ima več pokrajin, toda vse so v Sloveniji, zato smo vsi Slovenci - govorica je pa slov. - so pa različni "dialetki" - "narečja", katera so si podobna, saj smo vsi enega rodu.

Ansambel Ekart je imel na razpolago tudi kasete z muziko, petjem in vici, katere smo si nakupili, tako jih še lahko v nadalje poslušamo in se nasmejemo.

Z ansamblom je bil tudi mlad študent - novinar za dnevnik "Slovenec" v Ljubljani. Poskušal si je nabrati snovi za svojo nalogo, ki jo pripravlja za diplomu novinarja. Zanimalo ga je življenje Slovencev v Avstraliji od prihoda - prve težave - pa do danes, kjer se Slovenci zbiramo, kot velika družina pod eno "slovensko streho", katero smo si skupno pripravili.

To je bil Slavko iz Ptujске gore. Bil je zelo presenečen nad S.D."Planica", nad vsem, kar je videl. Preprical se je, da je zgodovina na "Planici" resnična, kajti po pregledu albumov "Planice" ni imel kaj dvomiti. Upam, da mu bo kratek opis zgodovine s "Planice" mnogo pripomogle pri njegovih zadanih nalogah, ter naš osebni opis prihoda in začetek življenja v Avstraliji.

Ansambel Ekart smo na "Planici" lepo sprejeli: pristni slov. nageljček z majhnim spominčkom, lepe pozdravne besede go.I.Kolačko - predsednice, samorastnik - pesnik I.Lapuh je spisal in povedal pozdravne verze, ter naša mladina s folklornimi plesi so jih pozdravili in tako pokazili, da tudi mi tukaj na peti celini spoštujemo in nadaljujemo materino doto.

Lucija Srnec.

**Dobrodošli in pozdravljeni
ansambel Jožeta Ekarta!**

*Bila je dolga, dolga pot,
ki vas vodila je do nas;
z dežele vedno ljubljene
prinašate veselja glas.*

*Naj bode Dom vam naš domač
in v njem trenutek z nami,
naj se srce nam pomladi -
saj smo veseli z vami.*

*Ko spet pred vami bode pot
naj srečna bo v triglavski raj;
pozdravite deželico,
ki naše zibke tam je kraj.*

Ivan Lapuh
23.7.94

Zvonko in Frenk - na zdravje in še na mnogo leta !!

Folklorna skupina pozdravlja "Show Ekart"

Praznovanje "Očetovega dne" na S.D.P.

3.septembra letos smo v veseli družbi na Planici praznovali očetov dan.Vsem očetom Planice,vsem očetom,ki ta večer niso bili prisotni in vsem očetom sveta smo zaželeli obilo zdravja,zadovoljstva in razumevanja v krogu najdražjih, ravno tako prijetno praznovanje ta večer. Pripravili smo kratek, toda jedrnat kulturni program, v katerem smo sodelovali oče, matere in otroci. Bilo je čutiti veselo vzdušje med prisotnimi. Otroci so se potrudili z nastopom "Žabe" pod vodstvom učiteljice L.Lapuh, mi starejši pa tudi kar se je najbolje dalo. Obenem pa smo večer združili še z namenom praznovanja leta družine.

Letos se po vsem svetu praznuje leto družine. Za nas,ki živimo v svobodni in sončni deželi, je praznovanje leta družine srečen čas, za mnoge po širnem svetu pa je to leto ogorčeno in žalostno. Vojne in lakota se potepajo okrog in za vse tiste družine,očete,matere in otroke, ki so na današnji dan in bodo še dolgo ločeni drug od drugega, ki se le s težavo spomnejo,da so kdaj uživali skupen dom, pošiljamo iskrene želje,da bi se čimprej ponovno združili, se objeli in zaživelji pod domačo streho.

Pozdravimo leto družine,ker smo sami del tega praznovanja.

Vera Brne

Balinarji se oglašajo!

Mislil sem si, da je še dovolj časa do naslednje izdaje Novic, pa so me iznenadili, ko so me vprašali, da naj napišem članek že za naslednje Novice. Saj je bilo še dovolj časa za pisanje, pa me že poznajo in vedo, da sem zelo hiter za pisanje, zato me tudi vprašajo po dva ali tri tedne v naprej, tako, da dobijo članek v pravem času. Zelo pametno, v glavnem, da je članek pripravljen ob času.

Malo sem zašel pa se vrnimo k balinarskim novicam. Čeravno balinarji, posebno balinarke imajo sedaj malo zaslužnega počitka, da ne računam petkovih večerov na Planici, vseeno imam nekaj novic za Vas.

V nedeljo 26. junija je bilo letos naše prvo srečanje na baliniščih pri "Italo klubu" v Dandenong-u. Bilo je mrzlo jutro tako, da smo se morali malo ogreti z žganjem, nekateri z krščeno kavo-seveda to ne preveč in tako smo tekmovali do kosila. Na kar so se tekme zaustavile za počitek in kosilo.

Po kosilu smo nadaljevali naše tekme in končno le prišli do finalne igre, kjer smo vsi z zanimanjem sledili igro. Srca so nam bolj in bolj utripala in na kraju igre tudi počila od veselja, ko so naši balinarji odnesli prvo mesto in ker za tretje in četrto mesto moštva niso hotela igrati in ker smo odnesli prvo mesto je nam Planičarjem avtomatsko pripadlo tretje mesto. Čestitam vsem balinarjem in balinkam kateri so se udeležili tega tekmovanja posebno pa zmagovalcem L. Kovačič, L. Bergoč ter J. Koron za doseženo prvo mesto ter M. Franetič, S. Franetič in Z. Penko za pridobljeno tretje mesto.

Bližal se je čas povratne tekme med "Italo klubom" in Planico na Planici. Ko smo se zbrali 10. julija zjutraj na Planici je bilo jutro kar precej mrzlo, toda na veselje nebo je bilo jasno in brez oblaka na nebu. Sonce se je počasi dvigalo in upiralo svoje žarke na balinarsko poslopje. Nekateri igralci so opazili toploto sončnih žarkov in so hodili ven v predsončje kot martinčki, da so se malo ogreli, ker znotraj je bilo kar mrzlo. Tako je jutro potekalo, nekateri na soncu, nekateri na baliniščih dokler je prišel čas, da se igre zaustavijo, ko smo šli vsi na kosilo, kjer so nas naše balinarke lepo servirale - dekleta najlepša Vam hvala.

Kot po navadi tudi tokrat se nam je ponudila gospa I.Kinkela, da poskrbi za naše lačne želodce.Kosilo je bilo odlično in zelo ukusno, vsak je bil zadovoljen in pohvalil. Ivanka je vedno pripravna narediti in nam pomagati in za ves trud delo in pomoč se ji iz srca zahvalimo. Ivanka saj veš,da več kot besedo zahvale ne morem ti dati, toda beseda zahvala prihaja iz naših src. Seveda Ivanka ne bi zmo-gla vse sama narediti, priskočile so ji na pomoč njene so-delavke,kar se tudi njim iz srca zahvalimo za vse delo, pomoč in trud, katerega so vložile, da je bilo vse v redu.

Za balinarje je važno kako uspejo na baliniščih,še bolj pa je važno za kuharice kako uspejo v kuhinji.Vsem kuharicam "a big thank you" ker brez vas takega uspeha ne bi nikoli mi dosegli. Tudi ta dan smo z veseljem čestitali našim zmagovalcem, kateri so odnesli prvo mesto to so: M. Cimerman,M.Cimerman ter Frank Šabec.Tudi tretje mesto so Planičarji odnesli in čestitamo L. Kovačič, L.Bergoč ter J.Koron. Zahvala vsem igralkam in igralcem posebno pa zmagovalcem.

Tudi letos je "boce federation"povabil Planico,da prisostvuje na balinarskem tekmovanju pri italjanskem klubu "Fogolar Furlan v Thonbury". Tekmovanja so se vršila 23.in 24.julija, kjer se je udeležilo dvanajst društev. Igrali so sicer ženske dvojke in moške dvojke.Planico so zastopali: Ženske: V.Vlah, S.Franetič ter J.Erzetič. Moška dvojka pa: M.Franetič, D.Erzetič ter M.Smrdel.Kakor so mi povedali,na tem društvu imajo zelo lepo urejena balinišča na tak način kot naša, samo malo več jih imajo. Kar se pa tiče vknjiženje rezultatov ter razpored iger je pa vse registrirano na computer, tako, da jim je zelo lahko slediti in urejati igre, posebno kadar igra toliko ekip.Kakor nam je vsem znano, lansko leto so igralci odnesli prvo mesto, toda na žalost letos niso imeli take sreče.Odnesli so sicer osmo mesto,kar ni kot lansko leto,je pa vseeno lep dosežek za igralce in Planico kadar pomislimo,da so naši balinarji igrali proti močnim italjanskim igralcem.Iskrena zahvala vsem balinarkam in balinarjem za vaš trud in udeležbo na tem dvodnevnem tekmovanju.No toliko o balinarskih tekmovanjih. Sedaj pa nekaj bolj resnega.

8.julija smo imeli balinarji letni sestanek.Prav lepo je bilo videti toliko balinarjev skupaj. Kakor nam je rekel naš referent M.Franetič,da udeležba na ta večer je bila do sedaj še največja.Hvala vam vsem,da ste se udeležili v tako lepem številu. Na sestanku nam je Miro Franetič podal majhno poročilo,kako in kaj smo delali v pretekli sezoni,kakšno je finančno stanje balinarjev in koliko

smo balinarji doprinesli v društveno blagajno. Glede finančnega stanja - balinarji imajo bančno knjižico, ali to samo za denar katerega se nabere na baliniščih od vsake igre, s tem denarjem balinarji razpolagajo za nakup trofej kadar na Planici igramo prijateljske tekme (izključno zveznega balinanja) tako, da ne nadlegujemo društvenega blagajnika.

Vprašanje je bilo glede vključitev v federalno zvezo (BOČE FEDERATION) toda vsi smo to odklonili, ker imamo svojega balinanja dovolj. Zelo zanimivo je bilo poročilo; prispevek balinarjev v društveno blagajno. Z vsemi prireditvami in plesom so balinarji doprinesli okrog \$7.500.- čistega dobička, kar mora biti zelo lepa vsota v očeh vsakega člana in ponos balinarjev. No po vseh pogovorih in poročilih smo prišli na točko - volitve novega referenta. Da ne bom to točko zavlačeval, bom kar enostavno povedal. Nihče se ni javil, da bi to delo prevzel a siliti tudi nisimo hoteli, ter sva midva z Mirotom to delo prevzela še za eno leto. Po sestanku smo imeli mali prigrizek, tako so mi povedali da bo, pa je bila cela gostija. Namreč S. Franetič je napravila celo pojedino: Kokoši, pizze, zavitke z ricotto in špinačo, kolače .. Toliko je bilo, da je še ostalo. Ob tej priliki se v imenu balinarjev prav iz srca zahvalim Slavki za ves trud in delo katerega je vložila za pripravo vse hrane. Slavka je vedno pripravna narediti ali pa priskočiti na pomoč kjer koli je potrebno in poleg tega je tudi zvesta balinarka. Slavka še enkrat tisočera ti hvala. Za zaključek nam je D. Erzetič prinesel vina, da so ženske lahko skuhale "brole". Bilo je izvrstno! Čeravno je bil večer kar precej mrzel nas je "brole" kar pošteno ogrel. Darko najlepša ti hvala za to zlato kapljico in se ti ob priliki še nadalje priporočamo.

Bodoča balinarska tekmovanja na Planici za letos smo ravno ob času odložili, tako, da vam preko Novic lahko objasnim in sicer: V nedeljo 18. sept. bo prijateljsko tekmovanje na Planici med našimi prijatelji "UČKO" in Planico. Naprošamo vse navijače "Učke" in Planice, da pridete v čim večjem številu, da date korajžo vašim balinarjem ter istočasno poživite atmosfero.

Balinarji in lovci vabijo vse prijatelje tega športa na BBQ, ki bo v nedeljo 23. oktobra. Na ta dan se bomo vsi skupaj pomešali dobri in slabi, na baliniščih in v streljanju in najboljši bodo zmagali. Sem prepričan, da bo mnogo presenečenja kot lansko leto. Pridite in pridružite se nam, lepo se bomo imeli. Če več nas bo, lepše bo, a začetek bo pa že zjutraj. Naprošam vse balinarje, kateri so na spisku na oglasni deski, da se držijo reda za dežurstvo.

Referenta, M. Franetič in L. Sluga

Cestitke vsem balinarkam in balinarjem !!

Poročilo lovske in ribiške družine.

Lovci in ribiči S.D.Planica smo za leto 1994/95. že opravili letne volitve za izbiro novega odbora. Valentin Lenko je že komaj čakal, da se reši te dolžnosti, saj dve leti je kar dolga doba.

Lovska soba je bila skoraj premajhna, toliko zainteresiranih fantov se je nabralo. Brez nadaljnega, nam je Valentin podal letno poročilo (kar tudi ni bilo tako slabo). Takoj zatem pa smo prešli na volitve. Po kratkem pogovoru so se odločili, naj za to leto prevzamem delo jaz (na to sem pa res že čakal na leta, pa nisem mogel zraven?)

Letošnji lovski odbor sestavljajo naslednji člani:

Starešina	P.Lenarčič
Podstarešina	K.Pavel
Blagajnik	J.Rotar
Odborniki	J.Rozman
	A.Katič
	I.Vesel

V letošnji lovski sezoni (zimi) nismo bili še toliko srečni, da bi prinesli domov trofejo-jelena. Kadar mi hodimo po gozdovih jeleni tičijo skriti po grmovjih. Eni kot drugi se moramo izmisliti, kako bo kdo koga ujel? Mislim, da so oni tam, do sedaj še najbolj pametni. Mi odnesemo samo zmatrane, trnjave in še včasih od kopriv popečene pete. Še pijavke se nas rade oprimejo, saj se imajo kaj napiti? Dobra volja nas še pelje naprej, drugače bi pa sedeli doma in "jamrali".

Pravila in navade ribičev so precej drugačne od lovskih. Ribiči so le odvisni od lepega vremena, ugodnih vetrov, lunine mene imajo še poseben pomen, potem plima in oseka... Zato ribiči pridejo na svoj račun šele ob lepšem vremenu.

Pri streljanju za tekmovanja, smo še kar v dobri formi. Čeprav se vsi skupaj staramo, še nismo vrgli puško v koruzo. Trenutno imamo v družini nekaj mladih, katerim moramo posvetiti malo več pažnje, ker brez njih ni bodočnosti. Filip Pintar si je že pristreljal nekaj pokalov, na S.D.M. je dosegel celo prvo mesto. Čestitamo! Tudi naš Lojze Kos si je pridobil prvo mesto -prosto. V skupnih točkah smo Planičarji na tretjem mestu.

Za "Melbourne Cup" to je v Novembru, se zopet odpravljamo na "camping". Bo dovolj vesele družbe in pa dobre hrane. Kdor se nam želi pridružiti, naj se obrne na mene, ali katerega koli od odbora za podrobnejše informacije.

V zadnjem tednu se je nekaj naših lovcev skupaj z F. Jelovčanom odpravilo na koze (divje). Kako so se imeli in kaj so delali vedo samo sami, mi pa vemo samo to, da je Oto Verdenik dobil dve lepi trofeji. Čestitamo!

Valentinu Lenku in vsem njegovim delavcem, ki so skrbeli, da je šla lovška družina Planice lepo naprej, pa L. Kovačiču za tisk lovskih izkaznic najlepša hvala. Novemu odboru pa veliko delavnega elana in lovske sreče. To geslo pa naj velja še za vse ostale vestne člane lovske in ribiške družine.

Starešina P. Lenarčič

Sveta maša - ob "Dnevu mrtvih" - na "Planici"

v nedeljo 30.10.94 ob 2.30 popoldne.

Po maši bo obisk grobov na "Springvale" pokopališču.
Kuhinja bo odprta za kosilo med 11.30 - 2.00 popoldne.

Vabljeni.

Balinarke in balinarji vabijo na

"BALINARSKI PLES"

v soboto 29.10.94 ob 7.30 zvečer.

Igra ansambel "KARANTANIJA"

Cena za člane \$7.00, nečlane \$10.00

Rezervirajte pri I.Kolačko na 700 5014

ali pa M.Cimerman na 795 9627

Vabljeni v velikem številu!!

ZA SMEH !!

ODLOČITEV!

Leto se je štelo 1954.

Veliki šmaren je bil že za njimi. Po vročem dnevu je zapihljal hladni veter. Prijetno je bilo kmetu na njivi; z veseljem je pričakal "Ave Marijo", ki ga je vabila k večerji. Mračilo se je; žabe so postajale glasnejše s svojo kvakavo pesmijo v luži.

Nad dolino pod vasjo je legla gosta megla. Z nožem bi jo lahko rezal, le beli kraški zid je bil kašipot. Kot dogovorjeno – zbrali so se pod vasjo. Gremo, fantje, vrnitve ni nazaj; bodimo odločni. Vsak s svojo culo v roki so se začeli pomikati navzdol po klancu. Šepetali so med seboj, previdno stopali, toda odločno proti italijanski meji, katera je bila kakih šest ur oddaljena od njih.

Mati je stekla po klancu navzdol, da bi jih pregovorila; vse zaman, izgubili so se v smrtno tišino. Sina in hčere ni videla več celih petnajst let. Oče je nestrpno stopal po dvorišču, v hlev, v hram k vinu, da si ugasi žejo in skrbi. Celo noč sta z materjo v solzah premišljevala kaj jima bo to noč usoda oddelila. Po več urni hoji čez kraško gmajno polno brinja, robide, borov in smrek so se približali meji. Potisnjeni pod zidom so opazovali obmejno stražo. Ob pravem času so mladeniči prekoračili stometrski pas. Po težki noči, izmučeni, vendar z lahkoto v srcu so začutili dan svobode. Prišli so do vodnjaka, ki jim je nudil sveže mrzle vode, lipa pa prijetno senco. Posedeli so. Že je poleg njih stal italijanski policist. Po kratkem dogovoru so mladeniče odpeljali na policijsko postajo in od tam v begunsko taborišče.

Mlad človek, poln moči in upanja na boljše bodočnost je hotel iti v svet. Ni pomislil kaj mu bo nudila Avstralija ali Kanada. Fantje so bili dobro podkovani za bodoče težave, katere so jih čakale v svetu.

Res vsak si je srečo po svoje koval. Nekaterim je bila tujina mila, a drugim polna solza. Kar pa so fantje prinesli s seboj, so tudi po mnogih letih prinesli nazaj domov – ljubezen do rojstne vasi in materinega jezika.

S slovenskim pozdravom,
Z.Gec

KORISTNI NASVETI

Lucija Srnec

*Članek povzet iz "Ringwood Post"

Garlic — Mother Nature's medicine chest

THE antibiotic action of garlic is unsurpassed in its effectiveness if taken in large enough doses. It contains vitamins A,B and C, and copper, sulphur, manganese, iron and calcium. All of which give garlic its valuable beneficial effect upon the body systems, an important factor in maintaining good health. And because the oil is composed of sulphides and disulphides, garlic inactivates undesirable virulent micro-organisms in the body, without harming the helpful organisms.

With winter almost upon us, and the inevitability of the usual bout of winter ills and chills, it is important to build up the body's resistance to infection. And what better and more natural way to do this than to use garlic to help boost the body's defences. It helps to prevent colds, expels catarrh from the chest, acts as an antiseptic, will soothe a nagging cough, and relieves the symptoms of sinusitis.

For those of you who don't mind fresh garlic you can slice cloves into pill size portions and take it this way, or put chopped garlic between two slices of brown bread. My favourite way of eating is to spread vegemite on a slice or two of toast and topping with freshly sliced garlic. Afterwards sweeten the breath by eating a sprig of parsley. However, you must be mindful of the fact that no matter how you take your fresh garlic, after a while your body fragrance will be astounding. If others around you find this offensive you can purchase odourless garlic tablets from your local health food store. They are also beneficial to adults and children who experience mild gastric irritation from full strength, fresh garlic.

Taken on a regular basis it also has a natural cleansing action on the skin, will cleanse cholesterol and toxins from your bloodstream, aid in digestion by stimulating the digestive process (the flow of bile and gastric juices) cleanse stale mucus from your tissues, nourish your nerves, increase glandular secretions and encourage the growth of healthful bacteria in the intestinal tract.

Used as an enema or internally it will kill various kinds of worms and parasites. In cases of yeast infection use garlic water as a douche, and for babies wash the affected area. Made into an ointment it is reputed to bring relief to rheumatic pain and areas of muscular strain.

It is easy to see why garlic is considered important to maintain health and youthful vigour.

Garlic ointment

Crush 2 cloves of fresh garlic and mix well into a 100 gram of petroleum jelly. Store in a sterilised airtight glass jar and use within 6 months. Whenever muscular or rheumatic pain is evident, massage well into affected area.

JOŽE KRNJAK

Painter & Interior Decorator

*WALL PAPER HANGING
ALL TYPES OF TILING*

**22 CLARENCE ST.,
WANTIRNA SOUTH.
Ph: 801 3419**

The daily goosetstep: Katarina Strancar and Kyzelbach get the whackiest looks. Picture: DREW RYAN

Traffic's gander at goosetstep

By DAVID JARVIS

WHEN Katarina Strancar takes her goose for a walk people stare.

The shock of seeing the pair along St Kilda Rd prompted one stunned observer to write to the *Herald Sun*.

Katarina, 25, a university student, nearly cooked her goose when given the egg eight months ago and told it would make a good meal.

She put it in the fridge of her Chadstone house for a few days.

"One of our chooks was

COULD someone please confirm that I saw a man walking a goose along St Kilda Rd at 6.30am last week, or was I still in Noddyland? — Concerned (Bentleigh). ■ ■ ■

Disbelief: the letter that sparked the goose hunt.

getting clucky so we thought we'd stick it under her to see if the egg would hatch," she said.

The egg hatched, but the hen took exception to the gosling and kicked it out of the nest.

Katarina had to hand-rear the bird, so now Kyzelbach thinks Katarina is her mother goose.

Katarina, now living in

Prahran, said people's reactions amazed her as much as the domestic goose would have amazed them.

Worried that Kyzelbach missed other geese, Katarina took her to see the ducks and swans at Albert Park Lake.

"She hears the other birds but doesn't seem to want to leave my side."

Kyzelbach even follows Katarina as she paddles her kayak.

"She's a pretty good swimmer."

Kyzelbach is an ideal guard dog: "She honks loudly if someone comes to the house."

Although Kyzelbach can fly, Katarina is confident the goose will stay.

"If she's been around this long she's obviously happy and content."

"I was told that geese can live for 17-20 years."

"People walk dogs for that long so I'll probably walk her for that long."

Katarina je hčerka poznane družine Štrancar iz Chadstona. So tudi člani našega društva.

V zadnjem mesecu je bila nenavadno velika atrakcija dneva, članki v časopisih, na radiu in T.V. Tudi mi naj zapišemo to posebnost za kasnejšo kroniko dogodkov v Melbournu in za naše "Novice".

Pa kaj je bilo tako zanimivega? Katarina ima že nekaj let za svojo spremljevalko kar domačo gosko. Vsak dan se skupaj preko cest, pločnikov in parkov sprehodita do vode. Za mimoidoče je bilo to kaj nenavadno. Dekle s palico in goska, katera veselo raca za njo! Ponavadi se ljudje sprehajajo s psički, redko kdaj z mački ali nikdar pa še niso videli sprehoda z gosko. Katarina pa je za vse veselo dodala, imam jo rada pa mislim, da me ima rada tudi ona. Čudovita slika. Pravijo - videti - verjet! Slika pa pove svoje!

Meta Lenarčič.

Mešani pevski zbor "Jakob Petelin Galus" iz Koroške, se je meseca avgusta poleg turneje po Australiji mudil tudi v Melbournu. Poleg nekaj slovenskih društev so bili gostje tudi avstrijskih in nemških klubov. Skupina petinštiridesetih nastopajočih so lepo in ubrano prepevali različne zborovske pesmi pripravljene za to turnejo. Lepo jih je bilo videti v koroški narodni noši, pred cerkvijo v Kew, nedelja 21. avgusta 1994.

V imenu mladinske folklorne skupine se zahvaljujemo vsem staršem in članom Planice za lep obisk v petek zvečer, ko smo imeli BBQ-večerjo, in še na naslednjo soboto zvečer, ko smo pripravili majhen šopek z nageljčkom v priznanje ljubezni do očeta. Zelo smo bili veseli, ker ste nas tudi tokrat podprli moralno še več pa finančno.

Tudi mi bomo še tako naprej z veseljem pomagali z delom in plesom ter nastopali in zastopali društvo Planica kadar in kjerkoli bo potrebno.

Za enkrat naj se posebno zahvalimo tistim, ki ste nam pomagali z majhnim ali velikim darom, vsem smo zelo hvaležni. Brez Vaše pomoči našega potovanja ne bi bilo. Bolj podrobno Vam bomo poročali, ko se vrnemo iz Adelaida.

LOOKING AFTER YOURSELF II

Continuing tips on how to deal with unpleasant situations ...

Although by no means an occupational hazard, amorous bosses are common enough to cause their share of trouble. Their "line" usually starts with a series of compliments which grow increasingly personal. When the compliments come, accept them with composure, but neither encourage them nor smile happily when he showers you with them. That's only asking for more. (We are assuming, of course, that you don't want any more). You will have to take particular care with your necklines and hem lines with this kind of boss, or he will never get any work done. If he approaches stage two, the friendly lean on your shoulder as he talks to you at your desk, disengage yourself gently but firmly, or you will be subject to stage three - the loving pat on your behind as you walk past him. If that does happen, tell him quite definitely that you do not appreciate such familiarity and ask him to stop doing it. If you giggle and blush, you'll only encourage him. If you are asked to work back, make sure that you find out the exact time you will finish and arrange for someone to pick you up. This will enable you to avoid the offer of a lift home, dinner or an after work drink. Few responsible men will risk their careers and come on more strongly. Should this be the case, that he becomes too familiar and his hands start to wander, you will need to turn on all your charm and tact to put him back in his place without giving offence. If that doesn't work and you face a real struggle, hit him hard with the heaviest object in the office without any fear of consequences. You will be looking for a new job anyway.

Every cinema has its quota of pests who attempt to make an acquaintance with unescorted girls and occasionally make physical contact with them. The contact will be a sly, intimate touching in a crowd, to make it appear an accidental brushing of the leg or such. It is easy to ignore those who merely try to talk to you. If you are seated next to them and they refuse to accept your rebuffs, move to a vacant seat somewhere else.

Men searching for "pick-ups" usually operate in pairs or packs, and their intentions are quite harmless. Just ignore them and refuse to talk to them. The car-born wolf is a different proposition. Don't under any circumstances accept the offer of a lift or joy-ride, as this could lead to trouble. It is not unknown for men to follow lone women along lonely streets, making improper suggestions. If your silence is not enough then make it clear that you are taking note of their registration number. If he still persists then go to the nearest house and knock on the door.

In the final instalment, there will be hints on being home alone and the "friendly" drunk. Stay safe and look after yourself.

SLOVENIAN ARTS & LITERATURE IN MELBOURNE

In July, the Slovenian community had the opportunity to enjoy the talents of two Slovenian artists, as they visited Australia on promotional tours.

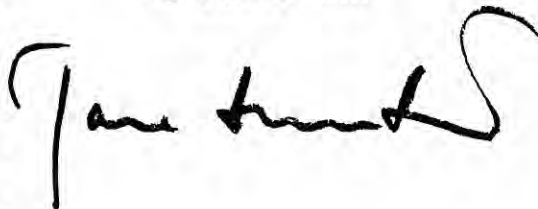
Tone Gogola, a dramatic performer, entertained his audiences with his presentations of Slovenian drama, in a live theatre forum.

Playwright, actor and poet Tone Kuntner, showcased his writings and exhibited one of his movies. One of his pieces of poetry is included for your pleasure.

It is said that the measure of a society can be told by its artists - the writers and poets. Slovenia is rich indeed.

Suzi Kolačko.

Tone Kuntner
O domovina

Slovenec biti, slovensko ljubiti, –
je pravzaprav nerazložljiva stvar,
ker je to stvar srca in biti.

Slovenec biti ni drugega
kakor slovensko misliti,
slovensko peti in govoriti;

slovensko ljubiti –
pa s srcem čutiti slovenski svet,
hiše, gozdove, polja, ljudi,
tako čutiti,
da ne moreš, ne moreš biti
brez njih.

Pa to ni tako
kakor jesti in piti.
Ne moreš
preveč
ne ljubiti
ne biti.

Fran Levstik is the latest writer and poet in our series of literary profiles. With a more somber tone in his poetry than many others, his writings often provide food for thought. The example of his work included presents the opportunity for solemn considerations. His writings are housed in "Planica's" library for those who wish to read more of his work.

Suzi Kolačko

*Material from "Slovenians from the Earliest times" by Draga Gelt and "Pesmi" by Fran Levstik.

FRAN LEVSTIK (1831-1887), the poet, writer, critic, philologist, editor and leader of the 'Mladoslavenci' (Young Slovenians Movement) wrote a few collections of poetry the best being his children's poems which were later published under the title *Najdihojca*. As a writer he is associated with the story *Martin Krpan* in which he describes a simple peasant of that name and the opposition of the Vienna court and its relation to Slovenians under Austrian rule. Levstik also criticised the poor quality of Slovenian language used by some of the writers, including their choice of words and poorly constructed grammar. In the tragedy *Tugomer*, written with Josip Jurčič, he warns Slovenians not to believe German promises.

In the years 1854 and 1855 a group of young Slovenians published the student's paper *Vaje (Exercises)*, which published short stories and poems. Simon Jenko, Fran Erjavec and Janez Menzinger were the leading writers in the group.

Sovražnikom

Razmotril sem početje vaše,
a molčal nisem, ker ne znam;
zato namé prokletje vaše
in srd, ki ga od vas imam.

Da belo je, vam nisem rékal,
kar je temno kot črni vran;
za rokovniki nisem tékal:
zato se trn vam zdim strupán.

Jaz nisem popom upogibal
ni licemérom se krivil,
ponóglavce sem vedno šibal:
zato vražen sem vedno bil.

Uboštvo, skrb, od vas teptánje
i mraz i glad sem pretrpel,
izgubil zveze vse nekdanje
pred jasli vaše nisem šel!

Pred jasli, kjer se dolgouha
redi žival, da rezgeta,
iz polnega kriči trebuha:
»Kdor tu ne žre, ta dom izda!«

Pesa ste me imenovali,
ker biti nisem h'tel vaš pes;
od vseh strani ste v me pljuvali,
vaš Izrael pljuval je ves!

Ves Izrael v rokah z ocepki
še zdaj namé srdit reži,
prvaki vsi in njih prilepki
za gmi, v jarkih, za plotmi.

A vendar glave ne uklanjam
ter vam ne bodem je nikdár
in brez bojazni še oznanjam:
Ti slepec si, a ti slepar!

Nadaljevanje slovenske zgodovine iz prejšnje številke.

1939

Kraljevina Jugoslavija je bila gospodarsko nerazvita. Leta 1939 je imela malo manj kot 16 milijonov prebivalcev, ki so živeli v zelo različnih razmerah, kot povedo že podatki o pismenosti: v dravski banovini (v Sloveniji) je bilo nepismenih dobrih pet odstotkov prebivalcev, v moravski in drinjski po 62, v zetski 66, v varždarski 70, v vrbaski 73 odstotkov; jugoslovansko povprečje nepismenosti je bilo 51,5%. Povprečna življenjska doba je bila za moške 47 let in za ženske 50 let. Kmetijstvo je dajalo 46% narodnega dohodka, industrija 18,9, druge dejavnosti 35,1%. V poljedelstvu, gozdarstvu in ribištvu je delalo 76% vseh zaposlenih. Leta 1938 je imel tuji kapital v rokah 83% proizvodnje električne energije, 70% kemične in petrolejske industrije, 69,2% rudarstva. Četrtnina je bilo francoskega, 17,4% britanskega, 15% iz ZDA, 11,1% nemškega, 9,5% italijanskega kapitala. V vseh delniških družbah, domačih in tujih skupaj, je bilo 39,2 domačega in 60,8 tujega kapitala. Letni dohodek na glavo Jugoslavana je bil 1938 približno 70 ameriških dolarjev tedanje vrednosti. Tega leta je bilo v vsej državi 14.504 osebnih avtomobilov in avtobusov; leta 1939 so uvozili 3.756 osebnih vozil in 1.151 tovornjakov. Vlada se je dogovarjala z Nemčijo, da ji proda vsa letno proizvodnja bakra, od nje pa kupi 100 Messerschmidovih letal in 120 protiletalskih ter 250 protitankovskih Škodinih topov.

Slovenija je imela 60% kmečkega prebivalstva. Drugače rečeno, 57% ali 134.000 slovenskih družin je bilo poljedelskih. Med njimi jih je bilo okrog 30.000 »nesamosojnih«, v jeziku tedanje statistike, z všteti okrog 15.000 viničarskimi družinami, in 35.000 kmečkih gospodarstev je bilo brez vprežne živine.

Vendar je okrnjena Slovenija doživela v Jugoslaviji znaten razvoj, kulturni, politični in gospodarski, kljub odtrivanju na politično obrobje in kljub beograjskemu davčnemu vijaku, ki je stiskal razvitejši severozahod kraljevine.

Ko so v Beogradu na predvečer druge svetovne vojne uvideli, da je treba rešiti vsaj največji spor v kraljevini, nasprotstvo med Srbi in Hrvatji, je Slovenija spet ostala prazen rok. Po sporazumu med predsednikom beograjske vlade, Srbom Dragišo Cvetkovićem, in voditeljem hrvaške kmečke stranke (HSS), dr. Vlatkom Mačkom, avgusta 1939 so Hrvati dobili »veliko banovino Hrvatsko«, ki je obsegala nekdanjo savsko in primorsko banovino ter okraje Dubrovnik, Šid, Ilok, Brčko, Gradačac, Travnik in Fojnica, razen občin, ki niso imele hrvaške večine. Slovenci in Bosanci pa so dobili tolažbo, da bo pozneje po tem vzoru preurejena vsa kraljevina.

Na političnem zemljevidu Slovenije so se ta čas kazale vse jasnejše razmejitve med strankami in tudi posameznimi strujami v njih.

Tradicionalno najmočnejša krščanska stranka se je razdelila na tri dele. Prevladujoča konzervativna struja je sklenila 1935 koalicijo s Stojadinovičevjo Jugoslovansko radikalno zajednico in ostala v njej še rajši po odstranitvi tega moza, ki je bil postajal »jugoslovanski Mussolini?«. Sodelovala je v beograjskih vladah in precej popustila v svojih nekdanjih zahtevah po slovenski avtonomiji.

Mlajša krščanska intelektualna elita je bila v narodnem pogledu bolj dosledna v zahtevah po večji samostojnosti Slovenije, politično pa razdeljena na dva tabora. Preprosto bi ju lahko označili kot desnega in levega. Tako imenovani »stražarji?« so hoteli »ohraniti in krepiti slovenstvo... gojiti do največje možne mere duhovno in snovno kulturo slovenskega naroda in ohraniti v slovenstvu katolicizem kot njegovo bistveno oznako« ter »slovenstvo neokrnjeno organično vključiti v našo državno skupnost velike in močne krščanske Jugoslavije«.

Drugi del mladih kristjanov, krščanski socialisti okrog revije Dejanje in Edvarda Kocbeka, je nasprotoval »zlorabi ideoloških vrednot v dnevnih političnih borbi, ki se zaostruje s tem do skrajnosti« in Slovenijo v Jugoslaviji videl ne kot »zgolj predrejeno ednico centralistično urejene, po večini balkanske države, marveč samo kot njen del z velikimi avtonomističnimi pooblastili«. V novembra 1939 objavljenem razglasu »Kaj hočemo?« pa so obsodili »brez izjeme dosedaj politiko Slovencev in njihove stranke«, v katerih so videli »eno samo žalostno slovensko politično preteklost, ki ni znala slovenskega človeka niti vzgojiti za svobodo niti mu jo notranje politično ustvariti; to je bil edini slovenski politični program tisti čas, v katerem Jugoslavija sploh ni bila omenjena, kot ugotavlja zgodovinar Janko Prunk.

Liberalci, nekdanj prevladujoča stranka v Ljubljani in deloma drugih mestih, so se utopili v svojem jugoslovenarstvu obdobja do 1935, ko so ministروvali v beograjskih vladah, in izgubili skoraj ves vpliv v Sloveniji. Neodvisno od njih pa so postajale vse vplivnejše nove »narodnodemokratske« skupine, ki so se upirale ideologizaciji politike v Sloveniji in unitarizmu v Jugoslaviji.

Socialna demokracija se je, nekoliko preprosto rečeno, razšla napol med komuniste, napol med krščanske socialiste. Kot politična misel še vedno močna, pa organiziranega političnega izraza ni mogla najti, a ji tudi ni bil naklonjen čas, ko so v vsej Evropi vzeli politiko v zakup skrajneži in njihove ekskluzivistične ideologije.

Komunisti. Že dolgo v ilegali, so tisti čas končavali svojo preobrazbo v bojevitno boljševisko revolucionarno partijo. Njihovo staro jedro, za okus mladih preveč socialdemokratsko, se je moralo ukamnit odločnim organizatorjem revolucije. Partija se je tedaj skrivala za razne oblike pollegal-

nega delovanja ter od onod zahtevala »popolno narodno svobodo in ljudsko demokracijo«. Njene zahteve po splošni, tudi ženski, neposredni in enaki volilni pravici s tajnim glasovanjem so pač odmevale, saj je jugoslovanski volilni zakon iz leta 1931 predpisoval javno ustno glasovanje in dovoljeval samo stranke, ki so predložile podpise najmanj 60 volilcev iz vsakega okraja v celi državi; slednje je bilo leta 1933 omiljeno, tako da je zadostovalo 30 podpisov iz polovice okrajev v državi, a še vedno so bile volitve v kraljevi Jugoslaviji, tudi če pozabimo volilno mutavost žensk, daleč od demokratskih. Sicer pa so komunisti zahtevali »popolno politično, gospodarsko in kulturno osamosvojitve slovenskega naroda«, nadalje, »da o načinu in obliki upravljanja Slovenije in slovenskega narodnega gospodarstva odloča edinole slovenski parlament« in da »preneha gospodarsko zastopavanje in davčno izmозogavanje Slovenije s strani srbske gospode«.

V letu 1939, ko je uradna slovenska politika pomagala skleniti veliko prepozni srbsko-hrvaški sporazum, zase pa se je zanašala na beograjske obljube, da bo mogla postopno izposlovati nekaj podobnega tudi za Slovenijo, je politično podoba Dravske banovine zaznamovala vrsta pomembnih dogodkov. Svoje temeljne narodne programe so objavili mladi narodni demokrati, nato krščanski socialisti in komunisti, ti oboji nehoti pod enakim naslovom »Kaj hočemo?«, krščanski socialisti so v Bohinjju izoblikovali in v »Slovenski politiki« v drugo to leto objavili načela svoje politike, izšel je Kardejev (Sperans) »Razvoj slovenskega narodnega vprašanja«, Kocbek pa je pisal, da »moramo postati resnično političen narod, ki bo stopil samozavestno v novo zgodovino in dejansko odločal o samem sebi«. Znamenji časa pa sta bili tudi zasedanje CK KKPJ v Bohinjski Bistrici, ki je z osobdo »vsiega, kar slabi enotnost partije«, napr. tudi kritike čistk v Sovjetski zvezi, zavil trdno na stalinistično linijo, in Kongres Kristusa Kralja v Ljubljani julija 1939, ko je na stadionu 50.000 ljudi ponavljalo prisego, da so »pripravljeni dati življenje za zmago Gospodovo«. Tako v prvem kot v drugem je težko prezreti kopanje okopov za poznejšo državljansko vojno v Sloveniji.

Gospodarske krize, ki so stresale Evropo po razdeljanju prve svetovne vojne, in družbena vrenja, ki jih je podžigal tudi zanos sovjetske revolucije v Rusiji, so privleli vso staro celino razen skandinavskega in britanskega obrobja in politično zmedo, ki ji ni bilo videti razrešitve. Marsikdo so jo skušali premagati z vlado trde roke, vojaške, kraljeve ali enostrankarske, od Portugalske do Romunije, od Jugoslavije do Litve. V Nemčiji, ki so jo zmagoviti zahodni zavezniki po letu 1918 pahnili še v posebno hudo gospodarsko stisko in jo tudi politično in narodnostno ponižali, se je skotila najhujša teh diktatur, Hitlerjev nacizem.

Hitler je Nemcem obljubil red in blaginjo, nacionalni prerod ter povrnitev moči in ugleda velike sile. Namenil se je pridobiti nadvlado v Evropi, posebno pa osvojiti za Nemčijo žito, premog, železo in nafto na evropskem vzhodu, v Rusiji, katere boljše-vidsko vladavino je razglasil za svojega prvega sovražnika. Pri tem ga sicer zahodni sili Anglija in Francija ne bi ovirali, a je s svojimi osvajalnimi načrti popolnoma porušil evropsko ravnotežje moči in s tem septembra 1939 sprožil drugo svetovno vojno. V njej je šlo nemški armadi, v zadnjih predvojnih letih naglo najspodobnejše oboroženi, sploščka vse celo še bolj gladko, kot so Nemci sami mogli upati. Hitler je že pred vojno pridružil Nemčiji Avstrijo in vzel Čehom narodnostno mešane obmejne Sudete, potlej pa bliskovito osvojil Poljsko, Francijo, države Beneluxa, Dansko in Norveško. Njegovemu antikomunističnemu paktu z Italijo (1937) in Japonsko (1940) so se pridružile Madžarska (1939), Romunija (1941) in Bolgarija (1941). Ker je njegov italijanski zaveznik Mussolini 1939 zasedel Albanijo, je bila tudi Jugoslavija obkrožena s Hitlerjevimi zavezniki. Ko pa je Mussolini oktobra 1940 napadel še Grčijo, so Grki Italijane pozimi 1940/41 dobro namahali in Hitler je moral, preden se loti pohoda na Rusijo, načrtovanega za spomlad 1941, v Grčijo Italijanom na pomoč. Ob tem je želel spotoma zlepa pridobiti na nemško stran ali pa s silo podvreči Jugoslavijo, ki edina med nemškimi sosedami še ni prestopila na njegovo stran.

V Beogradu je namesto mladoletnega kralja Petra II. vladalo kraljevo namestništvo, v resnici pa kraljev stric princ Pavel, in desničarska koalicija konzervativnih najmočnejših strank Srbije, Slovenije in Bosne, ki se je zadnji čas pred vojno za silo pobotala z najmočnejšo hrvaško stranko HSS. Jugoslavanska politika se je dolgo izmikala nemškemu obzemu, želeč ostati nevtralna v velikem evropskem spopadu. Nemci so Beogradu kazali palico in klobaso obenem, slednje je bila ponudba grškega Soluna, s katerim bi Jugoslavija v Hitlerjevi „novi Evropi“ po končani vojni dobila od nekdanj zaleženi srbski izhod v toplo Sredozemsko morje. Beograjska vlada je napo-

sled popustila nemškim pritiskom in 27. marca 1941 pristopila k trojnemu paktu Berlin-Rim-Tokio. Ampak ljudje v mestih so šli na ulice, boljše rat nego pakti, angleška obveščevalna služba je prispevala svoje, in skupina srbskih oficirjev je vrgla vlado, ki se je bila povezala z Nemci. Hitler je pobesnel in ukazal »brezobzirno in z vso trdoto« vojaško opraviti z Jugoslavijo, kjer predvsem »Srbi in Slovenci nikoli niso bili prijatelji Nemcev«, kot je rekel.

6. aprila 1941 so vdrl v Jugoslavijo Nemci iz Avstrije, Romunije in Bolgarije, obenem pa še Madžari. Italijani in Bolgari vsak s svoje strani.

Glavni udar so Nemci načrtovali iz Bolgarije povprek čez Makedonijo in tam tudi v dveh dneh dobili vojno. Z naglo osvojitvijo Makedonije so preprečili jugoslovanske vojne načrte, ki so jih kajpak dobro poznali: vzpostaviti skupaj z Grki in Angleži nekakšno novo solunsko fronto, da si Nemci v makedonskih in grških planinah razbijajo glave na močni obrambni črti, ki jo bosta preskrbovala angleška mornarica in letalstvo iz svojih oporišč na Bližnjem vzhodu.

Vojaške operacije so trajale šest dni. Nemci so v njih izgubili 151 padlih, 392 ranjenih in 15 pogrešanih. Vse drugo potle, osvojitev Slovenije, ki je kraljeva vojska skoraj ni branila. Hrvaška, kjer so ustaši, ki so se bili dotlej pripravljali na to priložnost pod fašističnim pokroviteljstvom v Italiji, računali na osvoježenost srbske kraljevine pri hrvaškem narodu in ustanovili že 10. aprila svojo „Neodvisno državo Hrvatsko“, in osvojitev bosanskega osrčja Jugoslavije, je trajala manj kot dva tedna. V vojno ujetništvo je odšlo 6.300 častnikov in 340.000 vojakov, Srbov in Slovencev; Hr-

vate in Makedonce so Nemci izpustili domov. Kraljevine Jugoslavije ni bilo več. Kralj in vlada sta pobegnili v Egipt in od ondov v London. Ostali sta „neodvisna“ hrvaška ustaska država in Srbija kot nemški protektorat, drugo so si Nemci, Italijani, Madžari in Bolgari, pa še od Italijanov zasedena Albanija, razdelili med seboj.

Od Slovenije so si Nemci vzeli Štajersko do Save in čeznjo do Gabrovke, Krme-lja in Kostanjevice, ter Gorenjsko do Sent-vida in Črnuče. Italijani so dobili Ljubljano, Dolenjsko in Notranjsko, Madžari pa Prekmurje.

RAZKOSANJE JUGOSLAVIJE 1941

so zmagovanci aprilske voje opravili naglo, a temeljito. Srbija, skrcena na ozemlje pred balkanskimi vojnam, je padla pod nemško vojaško upravo; Bolgarom, ki so dobili Makedonijo razen zahodnega dela, priključena s Kosovom zved italijanski »Veliki Albaniji«, je morala odstopiti vranjski in protski okraj, Madžarom Bačko, Hrcatost Srem, ostal pa ji je Banat, za katerega so se prenehali Madžari in Romuni, pa ga je Nemčija zadržala pod svojim nadzorom. Crna gora je postala »samostojna« pod italijanskim protektoratom, priključen ji je bil del Sandžaka, Hrvatska »neodvisna država« je dobila Bosno in Hercegovino, njen vodja Pavelić je proglasil bosanske muslimane za »svet hrvatske«, morala pa je oddati najlepše dele Dalmacije Italiji in Medjumurje Madžarom. Slovenijo so si razdelile Nemčija, Italija in Madžarska.

**P. & S. ROB
BRICKLAYING**

*Za vsa zidarska dela lahko
pokličete Pepija ali Stanko
na 795 4108*

*89 Grantham Tce.
Mulgrave, 3170*

Ph: 569 9513

DARKO ERZETIČ

se priporoča

**ZA TERAZZO, MARMOR
IN CERAMIC PLOŠČICE**

Ph: 543 5663   Z.ABRAM

**Delcom Engineering
& Tooling**

Factory 9/26-30 Howleys Rd.,
NOTTING HILL, 3168

OLYMPAC PTY.LTD.

*Expanded Polystyrene
Moulders-Fruit, Fish boxes
Custom Moulding and
packaging*

Factories 4&5, 173 Wellington Rd.,
North Clayton, 3168
Ph: 560 6337
Fax: 560 6730

EURO FURNITURE

Wide range of colonial furniture from Slovenia

Dining Settings   Bentwood Chairs
Rocking Chairs   Modern Bedrooms

Available at all leading furniture retail stores

EURO TRADING

Trading with Slovenia in chemical commodities,
pharmaceutical products, metals, machinery, sporting
equipment, food products and a variety of other products.

**euro
international
pty.ltd.**

SHOWROOM ADDRESS:

3 Dalmore Drive
Scoresby VIC 3152
Ph:(03) 764 1900
Fax:(03) 764 1461

SYDNEY BRANCH:

2A Bessemer Street
Blacktown NSW 2148
Ph:(03) 671 5999
Fax:(03) 621 3213

Darko Bencich

PHOTOGRAPHER

*For all your photographic needs
Weddings & Engagements our Specialty
Very Reasonable Prices*

Ph: 789 8448

Joe Rozman Frank Rozman

**F. & J. ENGINEERING
PTY. LTD.**

Mould Makers
Steel Fabricators

20 Bando Rd., Springvale, 3171
Ph: 548 1808
Fax: 548 4797

**KARLO ŠTRANCAR
PLESKAR**

**ŽELITE PREBARVATI HIŠO
ALI MENJATI ZIDNI PAPIR**

Ph: 569 8286

Adam Mechanical Repairs

*General Motor Repairs to all
Makes and Models
Performance Tuning
V8 Motor Specialists
Servicing Brakes, Clutches
& Automatic Transmissions*

Adam Katič
Factory 1/6 Steele crt., Mentone
Ph: 585 0424

V.F.L

PANELCARE P/L

ACN 007 152 203

HD HYUNDAI
MOTOR COMPANY

COLONIAL MUTUAL

265 PRINCESS HIGHWAY,
DANDENONG, 3175

Ph: 793 1477 Fax: 793 1450

- *MAJOR & MINOR SMASH REPAIRS
- *PRESTIGE CAR SPECIALISTS
- *ALL MAKES AND MODELS
- *BODY JIGGING SYSTEM FOR ALL MAKES
- *INSURANCE WORK
- *3 YEAR GUARANTEE

A.H. Frank Kampuš - 560 5219

Za nujno potrebo imamo tudi avto na razpologo.

